

Molenpraat

Jaargang 3, nr.1

april 2001

12 mei 2001

Nationale Molendag

Donateurs: kom op 12 mei naar de molen en u ontvangt een kopie van de prachtige doorsnede-tekening die Jan van Wees van de molen heeft gemaakt. Open van 7 uur tot 7 uur.

CONTRIBUTIE 2001

Gaarne zien we uw bijdrage over 2001 (met een minimum van f 25,-) tegemoet. Om het u gemakkelijk te maken hebben we een acceptgiro toegevoegd. Als u op een andere wijze uw bijdrage wil overmaken kan dat op rekeningnummer 1373.36.020 ten name van VWN te Nootdorp.

Bij voorbaat dank.

Van de voorzitter

Zoals al in de vorige Molenpraat gemeld, vraagt de molen de komende jaren heel wat onderhoud. Vooral de omloop (of in momentaal de stelling) is er slecht aan toe. De staanders, de buitensluitingen en een deel van de liggers hebben een groot deel van hun kwaliteit verloren door aantasting van het hout. Ook de eikenhouten vloerdelen van de stelling zijn alle aan de koppen door aantasting verzwakt. In nauw overleg met de eigenaar is besloten nog dit jaar een begin te maken

met een grondig herstel van de stelling.

Ook zal in het voorjaar al het hout van de molen boven de stelling worden geschilderd. Voor een deel zullen onze vrijwilligers dat op zich nemen, maar het schilderwerk aan de kap en de wieken is toch echt werk voor een professionele schilder.

Het moge duidelijk zijn; de aan dit onderhoud verbonden kosten zullen hoog zijn. Hoewel voor onderhoud enige subsidie is te verwachten en de eigenaar het

grootste deel van de lasten zal dragen, willen we ook als stichting ons steentje bijdragen. Uw bijdrage voor 2001 is daarom wederom meer dan welkom.

Over wat we verder met uw bijdragen doen en over de terloops genoemde vrijwilligers leest u verderop in deze Molenpraat meer.

Wim Waaijer

voorzitter Stichting VWN

Uw bijdrage ..... goed besteed

Dat de aanwezigheid van de molen de Nootdorper aan het hart gaat blijkt wel uit het feit dat de stichting VWN ca. 250 donateurs kent. In totaal levert dat een financiële bijdrage op van ruim f 7000,- per jaar. Met de eigenaar van de molen, die het beheer aan de stichting heeft overgedragen, hebben we de afspraak dat de kosten voor het onderhoud van de molen in principe voor zijn rekening komen. De stichting betaalt uit de "eigen" (dus uw) middelen al die zaken die te maken hebben met de molenaars en de culturele en educatieve doelstellingen van de stichting. Om die taken goed te kunnen uitvoeren was het noodzakelijk in de molen een keukentje en een toilet te hebben en dus te kunnen beschikken over water, elektriciteit en een rioolaansluiting.

Dat is inmiddels gerealiseerd, maar de verbouwing heeft vanzelfsprekend wel een flink gat geslagen in de financiën van de stichting.

Met uw bijdrage zijn inmiddels ook nog tal van kleinere zaken tot stand gekomen, zoals bijvoorbeeld:

- een goede verlichting op be-

- alle verdiepingen
- de aanschaf van stoelen voor (groepen) bezoekers
- vlaggen voor de molen
- e.d.

Achter deze wand bevindt zich een klein maar o zo handig keukentje en een toilet

De verbouwing draagt zeer bij aan een optimaal gebruik van de begane grond, bijvoorbeeld voor kleine exposities en bij trouwerijen

- gane grond en alle zolders
- brandblussers, eveneens op

Expositie Jan van der Sman

In het najaar van 2000 hield Jan van der Sman op de begane grond van de molen gedurende vier zaterdagen en zondagen een tentoonstelling van het historische materiaal dat hij in zijn leven verzameld heeft.

Vele foto's, enkele video's en vooral tientallen plakboeken werden bekeken door in totaal meer dan 1000 bezoekers!! Een groot succes voor Jan van der Sman en .... voor de molen, want velen maakten van de gelegen-

heid gebruik nu eindelijk eens een kijkje te nemen hogerop in de molen. Een samenwerking die Jan van der Sman en het bestuur van de molenstichting uitstekend is bevalen.

Geïnteresseerd om zelf ook te exposeren in de molen?
Neem contact op met het bestuur.

Draaipremie van f 1000

Begin 2000 namen de molenaars zich voor te proberen in dat jaar een premie van f 1000 te gaan verdienen. De provincie Zuid-Holland verstrekt die draaipremie omdat men vindt dat molens niet alleen in goede staat moeten zijn, maar ze moeten ook regelmatig draaien, want dan zijn ze pas echt in een goede staat. De Zuid-Hollandse molens hebben daarom een verzegelde teller op de bovenas en die teller wordt na iedere draaidag opgenomen en de stand wordt in het logboek gezet. Het aantal omwentelingen dat nodig is voor een draaipremie van f 1000 is 150.000 en dat aantal is ruim gehaald in 2000. In 2001 gaan de molenaars het weer proberen. En daarom hebben ze op zaterdag (en zondag) graag een flinke wind, want niets is zo frustrerend als een hele zaterdag op een molen met vier volle zeilen te hebben doorgebracht en te moeten constateren dat er nauwelijks omwentelingen zijn gemaakt.

Trouwen in de molen

Omdat het vorig jaar gehouden experiment met de molen als 'trouwzaal' als zeer geslaagd kon worden aangemerkt werd de meelzolder van de molen in het voorjaar van 2000 door de gemeenteraad officieel aangewezen als ruimte waarin een huwelijk kan worden gesloten.

In de loop van 2000 werden vervolgens door de Buitengewoon Ambtenaar van de Burgerlijke Stand, tevens gediplomeerd molenaar, Tinus Verwijmeren vijf huwelijken gesloten: Inge de Bruijn en Maikel Fraikin, Marina Willems en Dick den Hollander, Monica van Thiel en Erik Verbeek, Sylvia van der Knaap en Arnout

Huiskens en Mirjam van den Berg en Pim van der Helm.

Omdat de belangstelling voor een huwelijk in de molen 'schrikbarend' toenam, moest worden besloten een beperkende voorwaarde te stellen. Vanaf nu kunnen

alleen maar mensen die in Nootdorp wonen of daar binnenkort naar toe zullen verhuizen (en bijzondere gevallen, te beoordelen door het bestuur van de molenstichting) in de molen trouwen.

Sommige jonggehuwden hebben een 'echte molen'ic". Die laten in hun nieuwe huis zelfs het silhouet van een molen metselen. Weet u waar dit splinternieuwe huis staat?

Zoon van oud-beroepsmolenaar op bezoek

Op 15 juli mocht de molen zich verheugen in het bezoek van een wel zeer bijzondere gast. Het was de heer Alex Verploegh uit Maassluis en hij was vergezeld van zijn echtgenote Tine. De vader van Alex, Arie Verploegh, geboren in 1876 in Woubrugge, was eigenaar van de Nootdorpse 'Windlust' van 1898 tot 1919. De toenmalige vrijgezel Arie kocht de molen in 1898 (van de weduwe Blonk) voor een bedrag van f 17.000,-. Tegenover de molen woonde de familie Maarten en Gijsje 't Hart-Jansen en zij zorgden ervoor dat overbuurman Arie iedere dag een pannetje warm eten kreeg. Het pannetje werd steeds door dochter Lena gebracht en jawel, in 1901 trouwden Arie en Lena. Ze kregen 8 kinderen, met Alex als hekkensluiter. Alex vertelde op de 'molen van zijn vader' honderd uit over hoe zijn vader van eenvoudig molenaar, dankzij een zakelijk instinct, een succesvol industrieel in oliën en veevoer werd. Met de gegevens van Alex kan de geschiedenis van de Nootdorpse molen weer wat completer beschreven worden.

vrijwilligers voor tal van karweitjes

Op en rond de molen is altijd veel te doen. Van opruimen en schoonhouden tot allerlei onderhoudsklusjes en klussen.

In de molen heeft geruime tijd een oproep gehangen voor vrijwilligers die onbetaald willen helpen de molen in prima staat te houden en...met succes. September vorig jaar kwamen de vrijwilligers voor de eerste maal bijeen. En dat waren: Adri Bazuin, Peter van der Drift, Karel Ferbuyt, Jeroen de Haan, Louise en Jaco van Hekke, Louise Hendriks, Naud Janssen, Nico Koot,

Jan Langeveld, Leo Meewisse, Jan van der Sman, Danny van der Ven en Jan van Wees.

Er is een lange lijst van kleine en grotere gewenste acties, variërend van het schoonhouden van de omgeving van de molen tot het aanleggen van elektriciteitsleidingen op alle verdiepingen.

Inmiddels zijn al heel wat activiteiten gestart.

Nesten , nesten en nog eens nesten

Het was weer raak in het voorjaar van 2000! In april moest de molenaar nagenoeg iedere dag naar de molen om grote nesten weg te halen van de kuiprand boven in de kap. Het is onvoorstelbaar wat grote vogels in een dag weten aan te slepen aan takken, koemest, papier, droog gras en plastic. De molenaars wilden voorkomen dat er broedsel gelegd zou worden, omdat ze het wel erg hard vinden om een broedende vogel 'weg te sturen'. Daarom moest nagenoeg iedere dag de zaak schoongemaakt worden en dat leverde vele vuilniszakken nestmateriaal op. Na ruim drie weken gaven de vogels het op.

Wellicht helpen onze vrijwilligers dit jaar de molenaars 'uit de nesten'.

Trammelant!

Op 7 oktober was het even schrikken voor molenaar Tinus Verwijmeren. Bij een controlerondje in de molen, hoorde hij op een gegeven ogenblik een schrapend geluid en aangekomen op de kapzolder zag hij ook schraapsel van de vangblokken (de 'rem') komen. Ondanks het feit de het opleggen van de vang (het stilzetten van de molen) nog even flink geschraap zou opleveren, besloot hij onmiddellijk de molen te vangen. Omdat je alleen niet veel kunt doen als je de werking van de vang wilt bekijken

(er moet iemand op de stelling werken en een ander moet op de kapzolder de zaak bekijken) belde Tinus zijn collega-molenaar Fred Heidt en die kwam meteen naar de molen. Samen kwamen zij er al gauw achter dat een grote schroef losgekomen was uit de metalen voering die om het grote bovenwiel gelegd is. Met voorzichtig manoeuvreren werd de het bovenwiel zo gezet dat er gewerkt kon worden aan de losgekomen en omgebogen schroef. Toen was het leed gauw geleden.

1600 bezoekers uit 15 landen

Ook in 2000 brachten weer veel mensen een bezoek aan de molen. Aan de hand van het logboek kan geconcludeerd worden dat ongeveer 1600 personen in de molen zijn geweest. Uit dat logboek blijkt ook dat in ieder geval 15 nationaliteiten vertegenwoordigd waren. Het is dan altijd leuk om bij een adres

uit bijvoorbeeld Nieuw-Zeeland de naam 'Lugtigheid' of 'Van 't Wout' te zien: kinderen van Nootdorpse emi-

Nauwkeurig meten van de vlucht

De heer Jan van Wees is al een tijdje bezig de gehele molen tot in alle details op te meten en in tekening te brengen. Omdat bij een bepaalde meting bleek dat de informatie over de vlucht (de lengtemaat van een roede, dus van het uiteinde van een wiekenbalk tot aan het andere uiteinde van die balk) die in de gemeentegids van Nootdorp staat niet kon kloppen, werd besloten de vlucht nog eens nauwkeurig op te meten. Dat leverde 22,60 meter op voor de binnenroede en 22,50 voor de buitenroede (met de fokken). De maat van 23,60 meter zoals vermeld in de gemeentegids is dus fout!

STICHTING VRIENDEN VAN DE WINDLUST
TE NOOTDORP (VWN)

Secretariaat: Sytwinde 148, 2631 GW Nootdorp
Telefoon 015- 3109646
Fax 015- 3105278
KvK nr. 27172347
Rabobank Nootdorp 13.73.36.020
Samenstelling Bestuur:
W.A. Waaijer, voorzitter
M.A.P. Verwijmeren, secretaris
A. van der Velden, penningmeester
J.A.T.M Fonkert-Tetteroo J.J.M. Klompenhouwer
Molenaars: Tinus Verwijmeren
Fred Heidt

Bliksemafleidingsinstallatie OK

De gediplomeerde molenaars in Nederland kunnen een keer per 5 jaar gratis de bliksemafleiderinstallatie van hun molen laten controleren. Op 8 september kwam de vrijwillige controleur de heer Henri van den Bosch op de Windlust langs met zijn zeer professionele apparatuur. Globaal gesproken werd vanaf diverse punten op de roeden (de stalen 'wiekenbalk') en de ringleiding de

elektrische weerstand naar aarde gemeten. Die weerstandswaarden bleken alle onder de 1 Ohm te liggen en dat betekent dat voldaan wordt aan de normen die voor een moleninstallatie gelden. Toch zal aanbeveling overgenomen worden om enkele contactpunten goed schoon te schuren om zo de overgangsweerstanden te verkleinen.

molenbiotoop, een zaak van voortdurende aandacht

De landschappelijke omgeving van een molen wordt de **molenbiotoop** genoemd. Deze is in de allereerste plaats van belang in verband met de wind. Windmolens hebben nu eenmaal wind nodig om te kunnen draaien en malen Elk obstakel, bijvoorbeeld in de vorm van gebouwen of bomen, vormt in dit opzicht al gauw een belemmering. Menige molen is in de loop van de jaren zo ingebouwd dat er van draaien nauwelijks meer sprake kan zijn. De vrije ruimte rond de molen moet bij voorkeur minstens 100 meter zijn. Een gangbare formule in molenkringen om het verband tussen afstand en maximale obstakel-hoogte te bepalen is:

$$H_x = X/n + c.z$$

(H_x =hoogte obstakel, X =afstand tussen molen en obstakel, $n=50$ voor gesloten gebieden, $c=0,2$ en z =ashoogte wiekenkruis). Voor de Windlust komt dat neer op een obstakelhoogte van maximaal ca. 5 meter op een afstand van 100 meter en ca. 7 meter op 200 meter afstand). In hoeverre daaraan wordt voldaan kunt u zelf gemakkelijk zien. Over de plas en de polder is de situatie (zuid....noordwest) redelijk gunstig. In de andere richtingen zijn er te veel (te hoge) obstakels.

De molenbiotoop is ook van groot belang voor het zicht op de molen. Komend vanuit het dorp is de molen op de Oudeweg alleen in de winter, als de bo-

men kaal zijn, redelijk goed te zien en dan nog pas ongeveer vanaf de garage van Nootboom. De doorkijk vanuit de Dorpsstraat zou een fraai zicht op de molen kunnen leveren; ook daar echter helaas in de zomer bomen die het zicht op de molen verhinderen.

De stichting Vrienden van de Windlust rekent ook het bewaken van de molenbiotoop en zo mogelijk het verbeteren ervan tot haar zorg. Zo worden de bomen rond de molen binnenkort in kaart gebracht, waarna in overleg met Gemeente en particulieren bekeken gaat worden hoe de situatie kan worden verbeterd.

Aan de achterzijde van de molen is de molenbiotoop nog gunstig. De nog jonge bomen bij de pijl kunnen echter op den duur echte windvangers worden.

's Winters is de molen op de Oudeweg redelijk goed zichtbaar. Echter, zodra de bomen gaan uitlopen is de molen 'verdwenen'.

niet vergeten:

12 mei aanstaande

Nationale Molendag